

Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Algemene Directie Veiligheid en Preventie
Voetbalcel

Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs,
Aan de Dames en Heren Burgemeesters,
Aan de Dames en Heren Voorzitters van de Politiecolleges,
Aan de Dames en Heren Korpschefs van de politiezones,
Aan de Heer Commissaris-generaal van de federale politie,
Aan de Heer Commissaris van bureau DAO/Sport van de federale politie,
Aan de Heer Voorzitter van de Vaste Commissie van de lokale politie,
Aan de Heren Voorzitter en Hoofd veiligheid van de KBVB,
Aan de Heren Voorzitter en CEO van de Pro League,

Betreft: Omzendbrief aangaande de toepassing van wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, laatst gewijzigd bij wet van 3 juni 2018.

Inleiding

De wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden (verder de voetbalwet) bewijst reeds gedurende 20 jaar haar grote waarde. De laatste grote wijzigingen aan de voetbalwet dateerden reeds van 2007. Na rondetafelconferenties en middels initiatieven van volksvertegenwoordiger dhr. Brecht Vermeulen werd deze zomer een politieke consensus bereikt voor een nieuwe aanpassing van de voetbalwet, met als doel haar te actualiseren aan maatschappelijke en economische evoluties alsook aan het veranderde voetballandschap.

De bepalingen in de “nieuwe” voetbalwet van 3 juni 2018 zijn van toepassing sinds 1 juni 2018. Sommige bepalingen kunnen zonder meer onmiddellijk worden toegepast, andere vergen nog bijkomende wetgevende initiatieven middels uitvoeringsbesluiten.

Een strikte toepassing van de voetbalwet heeft in het verleden zijn nut duidelijk bewezen om van voetbalwedstrijden een familiaal feest te maken en om de veiligheid van de toeschouwers maximaal te helpen vrijwaren. Het toepassingsgebied van de voetbalwet werd heden uitgebreid. Een van de voornaamste wijzigingen betreft een sterk uitgebreide mogelijkheid om stewards in te zetten, bij zowel voetbalwedstrijden, als nu ook bij voetbalevenementen en het feit dat het luik supporters van de

voetbalwet voortaan ook volledig van toepassing is op alle mannenploegen uit alle nationale afdelingen, tal van jeugdreeksen en de twee hoogste afdelingen van het vrouwenvoetbal.

Deze omzendbrief heeft als doel om de meest voornamste toelichtingen ter beschikking te stellen aan een breed doelpubliek van partners dewelke in contact zullen komen of kunnen komen met de heden uitgebreide toepassing van de voetbalwet en om bij te dragen aan een uniforme toepassing van deze wet.

Als bijlage vindt u de wetwijziging zoals deze verschenen is in het staatsblad op 18/06/2018 en een geconsolideerde weergave van de wetgeving zoals gepubliceerd op de website van FOD Justitie, <http://www.ejustice.just.fgov.be>.

Titel I.	Definities.
Titel II.	Verplichtingen van de organisatoren en van de overkoepelende sportbond.
Titel III.	Feiten die het verloop van een internationale voetbalwedstrijd, nationale vrouwenvoetbalwedstrijd, nationale jeugdvoetbalwedstrijd of voetbalwedstrijd waaraan minstens een team uit de nationale afdelingen deelneemt, kunnen verstoren.
Titel IV.	Het opleggen van officiële waarschuwingen en effectieve sancties.

Titel I. Definities.

Enkele definities in de wet werden aangepast of toegevoegd. Van groot belang zijn de begrippen *nationale voetbalwedstrijd*, *nationale afdeling*, *nationale vrouwenvoetbalwedstrijd* en *nationale jeugdvoetbalwedstrijd*.

De invulling van het begrip *nationale voetbalwedstrijd* veranderde niet en blijft een wedstrijd waaraan ten minste één club uit de afdelingen 1A of 1B van het mannenvoetbal deelneemt.

Het nieuw ingevoerde begrip *nationale afdelingen* omvat de matches gespeeld door mannen op een ander niveau dan op het provinciale niveau. Volgens de huidige competitieopdelingen zijn dat de afdelingen van 1A tot en met de klasse 3e amateur.

Aan een *internationale wedstrijd* neemt ten minste één niet-Belgische ploeg deel, die deelneemt aan een buitenlands kampioenschap of die representatief is voor een vreemde natie. Indien een Belgische club deelneemt, behoort deze tot een nationale afdeling.

Wedstrijden van een vrouwencategorie of een bepaalde leeftijdscategorie vallen niet binnen de definitie van nationale voetbalwedstrijd of wedstrijden binnen een nationale afdeling. Zij vormen immers een afzonderlijke categorie.

Daarnaast wordt ook het begrip *supporters liaison officer (SLO)* officieel ingevoerd en gedefinieerd.

De gewijzigde definities van *stadion* en *perimeter* brengen met zich mee dat er niet langer een buitenomheining nodig is om aan de definitie van stadion te kunnen voldoen en om het (sanctionerende) luik supporters van de voetbalwet te kunnen toepassen.

Titel II. Verplichtingen van de organisatoren en van de overkoepelende sportbond.

Bijzondere verplichtingen van de organisatoren :

- **De veiligheidsovereenkomst:** alle ploegen actief in de eerste drie nationale afdelingen, dus 1A, 1B en 1° klasse amateur, worden ertoe gehouden om een veiligheidsovereenkomst af te sluiten en dat uiterlijk op 21 juli, of op zijn minst acht dagen voor het begin van het kampioenschap indien dit kampioenschap aanvangt voor 21 juli.

Een origineel exemplaar van de veiligheidsovereenkomst dient binnen dezelfde termijn te worden gezonden aan de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken. Omwille van praktische redenen wordt verzocht om de overeenkomst rechtstreeks over te maken aan de bevoegde dienst zijnde de Voetbalcel, binnen de Algemene Directie Veiligheid en Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken, gevestigd te 1000 Brussel, Waterloolaan 76 (verder de Voetbalcel).

Rekening houdende met het feit dat deze verplichting nieuw is voor de clubs uit de afdeling 1° klasse amateur en het feit dat de wetwijziging pas werd gepubliceerd op 18 juni, hanteert de Voetbalcel dit jaar een zekere tolerantie in haar beoordeling aangaande eventuele tekortkomingen aan die verplichting. Het blijft echter van voornaam belang dat een veiligheidsovereenkomst zo snel mogelijk en correct wordt afgesloten. Eventuele wijzigingen aan de veiligheidsovereenkomst worden naderhand als addendum aan de veiligheidsovereenkomst toegevoegd.

Betreft de inhoudelijke reikwijdte van deze verplichting is naast het artikel 5 van de Voetbalwet ook de aandacht te vestigen op de bepalingen opgenomen in het artikel 10 en artikel 10bis van de Voetbalwet en het artikel 2 van het koninklijk besluit van 6 juli 2013 houdende de in voetbalstadions na te leven veiligheidsnormen.

De artikelen 10 en 10bis van de voetbalwet:

De organisatoren van een nationale voetbalwedstrijd (op zijn minst één 1A- of 1B-ploeg), een internationale voetbalwedstrijd (waaraan ten minste één niet-Belgische ploeg die aan een buitenlands kampioenschap deelneemt of representatief is voor een vreemde natie deelneemt) of een voetbalwedstrijd waaraan minstens één ploeg van de derde nationale afdeling (tot amateur 1 nvdr) deelneemt nemen ten minste de volgende maatregelen:

1° het opstellen van een reglement van inwendige orde, dat op een duidelijke en blijvende manier aan de toeschouwers wordt meegedeeld;

2° het vaststellen van een regeling van burgerrechtelijke uitsluiting en een regeling inzake afgifte van voorwerpen in het reglement van inwendige orde;

3° het controleren van de naleving van het reglement van inwendige orde;

4° het nemen van actieve en passieve veiligheidsmaatregelen die de veiligheid van het publiek en de hulp- en politiediensten

beogen door de beheersing van de beweging van toeschouwers, de scheiding van rivaliserende toeschouwers, en de concrete tenuitvoerlegging van het reglement van inwendige orde;

5° het helpen toezien op de naleving van de stadionverboden;

6° het nemen van maatregelen om de gastvrijheid en het comfort in het stadion te verzekeren.

De organisatoren van een nationale voetbalwedstrijd (op zijn minst één 1A- of 1B-ploeg) of internationale voetbalwedstrijd (waaraan ten minste één niet-Belgische ploeg die aan een buitenlands kampioenschap deelneemt of representatief is voor een vreemde natie deelneemt) nemen ten minste de volgende maatregelen:

1° het installeren van bewakingscamera's volgens de nadere regels bepaald in titel II, hoofdstuk Ibis;

2° het zorgen voor het ticketbeheer, waaronder in ieder geval begrepen is: het aanmaken van de toegangsbewijzen, de distributie ervan, de toegangscontrole en de controle op de geldigheid en op het regelmatig bezit van de toegangsbewijzen;

de Koning kan hiertoe bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de nadere regels vaststellen van het ticketbeheer;

3° het uitwerken van een intern noodplan, dat onder meer de evacuatie organiseert; dit plan wordt in de eerste twee jaar dat

een organisator onder het toepassingsgebied van deze wet valt, jaarlijks getest met alle betrokken partners; nadien wordt dit plan driejaarlijks getest met alle betrokken partners; de Koning bepaalt de minimale bepalingen van het intern noodplan en de nadere regels van de test.

Het artikel 2 van het KB van 6 juli 2013 houdende de in voetbalstadions na te leven veiligheidsnormen:

Elk stadion gebruikt voor de organisatie van een voetbalwedstrijd moet voldoen aan de normen gedefinieerd in de bijlage van dit besluit.

Volgende punten, opgenomen in de bijlage bij dit besluit, worden uitgelegd in de overeenkomst bedoeld in artikel 5 van de wet :

1° Punt 1.1 wat betreft de ligging van de parkeerruimten voor de hulp- en interventiediensten;

2° Punt 1.3 wat betreft de ligging van de parkeerruimten voor de media;

3° Punt 1.4 wat betreft de ligging van de buitenomheining en de uitgangen in deze omheining;

4° Punt 1.5 wat betreft het aantal punten voor de verkoop van toegangsbewijzen;

5° Punt 2 wat betreft de ligging van alle toegangswegen tot het stadion, de tribunegebouwen en de tribunes, die de hulp- en interventiediensten in geval van een dringende tussenkomst dienen te gebruiken;

6° Punt 3.2.2, § 1, 4°, tweede lid, wat betreft het type en de hoogte van de binnenomheining;

7° Punt 3.2.2, § 2 wat betreft de plaatsen waar de waarschuwingsborden worden aangebracht;

8° Punt 3.2.3, § 4 wat betreft de nummering van de evacuatiepoorten naar het speelveld;

9° Punt 5.1 wat betreft de theoretische capaciteit, de evacuatiecapaciteit en de veiligheids capaciteit van de verschillende ruimtes en installaties toegankelijk voor het publiek. Wat betreft de evacuatiecapaciteit dient een

gedetailleerde berekening van deze capaciteit per compartiment, ruimte of installatie te worden vermeld;

10° Punt 5.5, § 1 wat betreft de aanduiding van de compartimenten op de tribunes;

11° Punt 5.5, § 2, 2°, eerste lid, wat betreft de aard van de niet verticaal opgetrokken scheidingen tussen de supporters van de thuisploeg en die van de bezoekende ploeg;

12° Punt 6.5, 6° wat betreft het aantal, de aard en de plaats van de blusmiddelen;

13° Punt 7.2, 3° wat betreft het aantal sanitaire installaties voor dames en heren per compartiment;

14° Punt 7.4.1, 2° wat betreft het aantal vaste telefoonlijnen in het commandolokaal;

15° Punt 7.4.2, vierde lid, wat betreft de inrichting en de voorziene communicatiemiddelen van het commandolokaal;

16° Punt 7.4.3 wat betreft de oppervlakte van het commandolokaal;

17° Punt 7.6 wat betreft het aantal, de ligging en de uitrusting van de lokalen voor voorlopige hechtenis;

18° Punt 7.7 wat betreft de ligging, het aantal, de oppervlakte en de uitrusting van de EHBO-lokalen, bestemd voor het publiek;

19° Punt 9.3, 2° wat betreft de aangebrachte voorzieningen ten behoeve van de permanente werking van de communicatie- en controlefuncties in het commandolokaal bij het uitvallen van de normale elektrische voeding;

20° Punt 10, tweede lid, wat betreft de aangebrachte voorzieningen ten behoeve van de permanente werking van de omroepinstallatie bij het uitvallen van de normale elektrische voeding;

21° Punt 12 wat betreft de voorzieningen voor het onthaal en de evacuatie van en voor de hulpverlening aan personen met een beperking

Wanneer een van de hierboven bedoelde clubs te gast is bij een club die uitkomt in een lagere afdeling bijvoorbeeld n.a.v. een oefenwedstrijd of een bekerwedstrijd, dan dient deze laatste in zijn hoedanigheid van organisator eveneens te voorzien in een veiligheidsovereenkomst. Daarnaast dienen de clubs uit de afdelingen tweede en de derde klasse amateur dienen ook in een veiligheidsovereenkomst te voorzien wanneer zij een internationale wedstrijd spelen. De termijn waarbinnen deze dient te worden overgemaakt, werd aangepast van 8 dagen voor de wedstrijd naar heden 5 dagen voor de wedstrijd. Het is raadzaam dat de clubs uit de hogere afdelingen, dewelke dus vertrouwd zijn met het opstellen van veiligheidsovereenkomsten, hiervoor hun bijstand verlenen aan deze clubs uit de lagere afdelingen.

De verplichting om over een veiligheidsovereenkomst te beschikken, is niet van toepassing op kampioenschapswedstrijden voor het jeugd- en vrouwenvoetbal.

- **De veiligheidsverantwoordelijke:** organisatoren van een nationale- en internationale voetbalwedstrijd duiden een veiligheidsverantwoordelijke aan. Ook clubs die uitkomen in de 1° klasse amateur moeten voortaan over een gemandateerde veiligheidsverantwoordelijke beschikken.

Voortaan wordt de veiligheidsverantwoordelijke gedefinieerd als een referentiepersoon die door de organisator gemachtigd wordt om in te staan voor de controle op de stadioninfrastructuur en haar conformiteit met de veiligheidsnormen, het hiërarchisch gezag en het uitoefenen van de bestuursmacht over de stewards, het organiseren van de briefing voor de stewards en om de organisator te vertegenwoordigen in de lokale adviesraad. Hij is ook de referentiepersoon om aan de politiediensten alle inlichtingen betreffende de veiligheid in het stadion te verstrekken.

Een koninklijk besluit kan de voorwaarden bepalen waaronder een gemandateerde veiligheidsverantwoordelijke in een afdeling lager dan de eerste drie nationale afdelingen verplicht kan worden gemaakt. Een consultatie van partners wordt verdergezet om het nodige met een nieuw koninklijk besluit te regelen.

- **Inzet van stewards naar aanleiding van een voetbalwedstrijd:** de verplichting voor een organisator om stewards aan te werven blijft beperkt tot de nationale wedstrijden of de internationale wedstrijden. Het gaat dus om wedstrijden waaraan op zijn minst een ploeg deelneemt die uitkomt in de afdeling 1A of 1B of die wedstrijd waaraan ten minste één niet-Belgische ploeg deelneemt die aan een buitenlands kampioenschap deelneemt of representatief is voor een vreemde natie. Indien een Belgisch club deelneemt aan een internationale wedstrijd dan behoort deze tot een nationale afdeling, dus tot een van de vijf hoogste afdelingen. Wanneer er stewards worden ingezet, dan moeten deze steeds onder de supervisie staan van een veiligheidsverantwoordelijke.

De wetgever voorziet de mogelijkheid om bij een besluit de voorwaarden te bepalen waaronder de aanwerving van stewards in afdelingen lager dan de eerste twee nationale afdelingen, verplicht kan worden gemaakt voor bepaalde wedstrijden met een verhoogd risico dat te vergelijken is met de risico's van nationale voetbalwedstrijden. Een consultatie van partners wordt verdergezet om in de toekomst het nodige te regelen bij koninklijk besluit.

Voor wedstrijden van vrouwen- of jeugd ploegen is het niet verplicht om stewards in te zetten. Nieuw is dat het in het kader van een "voetbalevenement" mogelijk is geworden om ook voor die wedstrijden of evenementen stewards te kunnen inzetten.

- **Uitbreiding van de bevoegdheden van stewards naar aanleiding van een voetbalwedstrijd:** stewards kunnen optreden in het stadion en in de perimenter rond het stadion. De taken en de bevoegdheden worden duidelijk weergegeven in hoofdstuk IV van de voetbalwet.

Een nieuwe bevoegdheid betreft de mogelijkheid om scheidsrechters, spelers, staff evenals de officiële delegatie te begeleiden van bij hun aankomst tot hun vertrek. Stewards kunnen nu ook optreden op heel het grondgebied tijdens en naar aanleiding van georganiseerde collectieve verplaatsingen van supporters, maar dan wel slechts voor zover het wordt bepaald in de veiligheidsovereenkomst bedoeld in artikel 5 van de wet. Het gaat om de opdrachten bedoeld in artikel 15 vijfde lid (onthaal van de toeschouwers), 16 (verstrekken van

informatie) en 17 eerste lid (het nemen van passende maatregelen in afwachting van het optreden van de hulp- en veiligheidsdiensten evenals preventief optreden indien bedreiging van de openbare orde) van de voetbalwet.

- **Inzet van stewards tijdens voetbalevenementen:** we kunnen hier bijvoorbeeld denken aan de organisatie van een fandag (zonder wedstrijd) of de voorstelling van een nieuwe speler. Ook activiteiten die zich rond reuzenschermen afspelen kunnen in aanmerking komen en kan er mogelijks een beroep worden gedaan op stewards, voor zover het evenement door een organisator in de zin van dezelfde wet georganiseerd wordt. De organisator dient dus een club te zijn.

Organisatoren en de bevoegde burgemeester dienen, na advies te hebben ingewonnen bij de betrokken politiezones, voorafgaandelijk een schriftelijke overeenkomst af te sluiten betreffende de inzet, de bevoegdheden en de taken van de stewards en van de veiligheidsverantwoordelijke die behoorlijk gemandateerd wordt door de organisator.

In het geval van een voetbalevenement georganiseerd buiten een voetbalstadion, kunnen de stewards worden ingezet (en de bijbehorende oranje stewardvest dragen) om bepaalde taken inzake veiligheid uit te voeren. Daarbij komt uitsluitend in aanmerking: de controle van de toegangsbewijzen, het onthaal van de toeschouwers en het verstrekken aan het publiek van alle nuttige informatie met betrekking tot de organisatie, de infrastructuur en de hulpdiensten, alsook meedelen aan hulp- en politiediensten van alle info m.b.t. supporters die de orde kunnen verstoren.

Bewakingsactiviteiten zoals gedefinieerd in de wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid kunnen dus niet door stewards buiten een voetbalstadion worden uitgevoerd.

Wanneer een voetbalevenement in een stadion georganiseerd wordt dan kunnen voetbalstewards worden ingezet. In dit geval zijn hun bevoegdheden identiek aan die voor de nationale of internationale wedstrijden, namelijk: oppervlakkige controle van kleding en bagage, onthaal en begeleiding van de toeschouwers naar hun plaats, mededeling van de nuttige informatie met betrekking tot de organisatie aan het publiek, de mededeling van alle informatie betreffende de toeschouwers die de orde kunnen verstoren aan de politie- en hulpdiensten, de controle van de naleving van het reglement van inwendige orde, het nemen van passende maatregelen in afwachting van het optreden van de hulp- en veiligheidsdiensten, de inspectie van de inrichtingen voor en na de wedstrijd, het verzekeren van een aanwezigheid aan de evacuatiepoorten, erover waken dat de toegangs- en evacuatiewegen permanent vrijgehouden worden.

- **De Supporters Liaison officer (SLO):** is enkel verplicht voor clubs die uitkomen in 1A en 1B. Overleg met betrokken partners bevindt zich in een finale fase. De nodige modaliteiten zoals bijvoorbeeld omtrent de recruteringsvoorwaarden worden in een koninklijk besluit vervat.
- **De lokale adviesraad:** volgens artikel 8 van het koninklijk besluit van 15 juni 1999 betreffende het veiligheids- en coördinatiebeleid naar aanleiding van voetbalwedstrijden, is de

lokale adviesraad voor de veiligheid bij voetbalwedstrijden een evaluatieorgaan voor wat betreft de rol en het werk van de verschillende actoren betrokken bij de organisatie van voetbalwedstrijden. Deze raad is verplicht voor organisatoren die meerdere nationale wedstrijden laten doorgaan op een zelfde terrein. De raad is een plaats voor reflectie over vragen van actieve en passieve veiligheid. Onder passieve veiligheid verstaat men het geheel van maatregelen die in hoofdzaak betrekking hebben op de stadioninfrastructuur, met het oog op het garanderen van het vreedzaam verloop van de gebeurtenis. Onder actieve veiligheid verstaat men het beheren van middelen op het vlak van materieel en personeel, volgens het potentieel risico van de wedstrijd.

- **Nadere regels inzake installatie en gebruik camera's :**

De bepalingen met betrekking tot de installatie en de werking van het camerasysteem zijn van toepassing op de organisator van elke nationale voetbalwedstrijd (waaraan dus op zijn minst een ploeg uitkomende in de afdeling 1A of 1B deelneemt) en van toepassing op internationale voetbalwedstrijden (waaraan ten minste één niet-Belgische ploeg die aan een buitenlands kampioenschap deelneemt of representatief is voor een vreemde natie deelneemt). De nadere regels voor de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, zoals opgenomen in hoofdstuk II bis van de voetbalwet, zijn uitsluitend van toepassing op de wedstrijden die georganiseerd worden door een club behorende tot de eerste twee nationale afdelingen of de overkoepelende sportbond. In de praktijk betekent dit dat enkel de clubs van de eerste twee nationale afdelingen, als organisatoren van nationale en internationale wedstrijden, over bewakingscamera's moeten beschikken waarvoor de nadere regels voor de werking en de werkingsvereisten vastgelegd zijn in de voetbalwet en het koninklijk besluit dat specifiek betrekking heeft op deze materie. Het hoofdstuk II bis van de voetbalwet is dus niet van toepassing op wedstrijden van het vrouwenvoetbal, het jeugdvoetbal of op wedstrijden die worden georganiseerd door een club die uitkomt in de derde nationale afdeling of lager.

Titel III. Feiten die het verloop van een internationale voetbalwedstrijd, nationale vrouwenvoetbalwedstrijd, nationale jeugdvoetbalwedstrijd of voetbalwedstrijd waaraan minstens een team uit de nationale afdelingen deelneemt, kunnen verstoren.

Artikel 19 bepaalt dat deze titel III van de wet van toepassing is op feiten gepleegd gedurende de ganse periode tijdens welke het stadion toegankelijk is voor de toeschouwers en waarin een internationale voetbalwedstrijd, nationale vrouwenvoetbalwedstrijd, nationale jeugdvoetbalwedstrijd of wedstrijd waaraan minstens een team uit de nationale afdelingen deelneemt, plaatsvindt.

- **Toepassingsgebied op het niveau van de competities:**

Wat betreft het luik supporters dient te worden opgemerkt dat de voetbalwet van toepassing is op elke persoon (dus niet alleen supporters, maar ook spelers, staff, bestuur, stewards, etc.) vanaf de leeftijd van 14 jaar, die naar aanleiding van een internationale voetbalwedstrijd, een nationale vrouwenvoetbalwedstrijd, een nationale jeugdvoetbalwedstrijd of een wedstrijd waaraan minstens een team uit de nationale afdelingen deelneemt, een overtreding begaat.

Concreet houdt dit in dat de voetbalwet van toepassing is op elke wedstrijd (vriendschappelijke wedstrijden inbegrepen) waaraan op zijn minst één ploeg deelneemt uit 1A, 1B, 1e, 2e en de 3de amateurreeksen. Ook internationale wedstrijden, zoals bijvoorbeeld in het kader van de Champions League of Europa League, vallen onder het toepassingsgebied van de voetbalwet, alsook (officiële en vriendschappelijke) interlands.

Met de wetswijziging werd de voetbalwet uitgebreid naar een nationale vrouwenvoetbalwedstrijd, zijnde een wedstrijd waaraan ten minste één club uit een van de hoogste twee nationale afdelingen vrouwenvoetbal deelneemt of de Belgische nationale vrouwenploeg. Voor het seizoen 2018/2019 behoren volgende ploegen tot de hoogste twee nationale afdelingen vrouwenvoetbal:

- Super League: RSC Anderlecht, Oud-Heverlee Leuven, KRC Genk, KSK Heist, KAA Gent en R Standard de Liège.
- Afdeling 1: SC Eendracht Aalst, VC Moldavo, Club Brugge KV, KVK Svelta Melsele, K Kontich FC, KAA Gent B, SV Zulte Waregem, K Massenhoven VC, U St-Ghislain Tertre-Hautrage, Famkes WDM, Tongeren DV, KRC Genk B, R Standard de Liège B, FC Fémina Woluwe.

Ook een nationale jeugdvoetbalwedstrijd valt voortaan onder de Voetbalwet, zijnde de wedstrijd waaraan ten minste één club uit één van de hoogste twee nationale jeugdafdelingen deelneemt of de nationale jeugdelftallen (en dit vanaf wedstrijden waar men 11 tegen 11 speelt). Het gaat heden dus om de U21 (doorgaans reserves en/of beloften genoemd), U18, U16, U15, U14 en U13 gelinkt aan de mannenploegen die uitkomen in 1A of 1B.

- **Toepassingsgebied in ruimte en tijd:**

In functie van de overtreding is de wet van toepassing :

- in het stadion, vanaf het moment dat het stadion toegankelijk is voor toeschouwers;
- binnen de perimeter van het stadion, vijf uur voor/na de wedstrijd. De geografische grenzen van de perimeter moeten door middel van een koninklijk besluit vastgesteld worden. Betreft de clubs die nog niet beschikken over een perimeter (bijvoorbeeld clubs uit de 3de amateurklasse, waarvoor de voetbalwet in het verleden nog niet volledig van toepassing was), werd aan de desbetreffende politiezone inmiddels een verzoek gericht om overleg te plegen met de club en de burgemeester, teneinde zo snel mogelijk een voorstel van perimeter voor te leggen. Dat voorstel wordt vervolgens geconcretiseerd in een Koninklijk besluit;
- op het volledige grondgebied van België, toepassingsgebied qua tijd werd uitgebreid van 24u voor en na de wedstrijd naar 48u voor en na de wedstrijd. Uitzondering: het verbod op gebruik van pyrotechniek op het grondgebied is van toepassing tijdens de periode die aanvangt vijf uur voor het begin van de voetbalwedstrijd en die eindigt vijf uur na het einde van de voetbalwedstrijd.

- **De overtredingen die betrekking hebben op het gedrag van de toeschouwers:**

Hieronder volgt een kort overzicht van de wetsartikelen aangaande inbreuken op de voetbalwet begaan door toeschouwers. In het voornam op wijziging wordt kort ingegaan.

Art. 20: gooien of schieten van voorwerpen in het stadion.

Art. 20bis: gooien of schieten van voorwerpen in de perimeter.

Art. 21: stadion of perimeter onrechtmatig betreden, pogen betreden of er zich bevinden.

Als onrechtmatig betreden worden beschouwd :

1° het betreden van het stadion in overtreding van een administratief of gerechtelijk stadionverbod of een stadionverbod als beveiligingsmaatregel of een burgerrechtelijke uitsluiting. Ook het overtreden van een burgerrechtelijk stadionverbod is voortaan te verbaliseren op basis van de Voetbalwet;

2° het betreden van de perimeter in overtreding van een administratief of gerechtelijk perimeterverbod;

3° het betreden van het stadion wanneer de toegang hem daartoe werd ontzegd door een steward (weigeren controle kledij/bagage, in bezit van gevaarlijk voorwerp, RIO niet naleven, etc.).

Artikel 21bis: het niet opvolgen van de richtlijnen of aanmaningen gegeven door de gemandateerde veiligheidsverantwoordelijke, de stewards, de leden van politie- of hulpdiensten in het stadion, in de perimeter of het gehele grondgebied. Met betrekking tot de

toepassing van art 21bis op het grondgebied heeft de wetgever op zich geen beperking in tijd bepaald (zie artikel 19). Wel wordt in het artikel 21bis aangeduid dat het om aanmaningen gaat *omwille van en ter gelegenheid van een voetbalwedstrijd*. Stewards kunnen dus optreden op heel het grondgebied tijdens en naar aanleiding van georganiseerde collectieve verplaatsingen van supporters, maar dan wel slechts voor zover het wordt bepaald in de veiligheidsovereenkomst bedoeld in artikel 5 van de wet.

Art. 21ter: bewust aanreiken van materiële hulp bij een onrechtmatige betreding (overtreden stadionverbod). De moeilijkheid om inbreuk op dit artikel te bewijzen blijft dan ook bestaan, daar er moet bewezen worden dat betrokkene effectief wist dat de andere persoon een stadionverbod had.

Art.22: betreden of pogen betreden van bepaalde zones in het stadion zonder in het bezit te zijn van een geldig toegangsbewijs voor deze zone of van voor publiek niet toegankelijke zones.

Art. 23: alleen of in groep, in het stadion aanzetten tot slagen en verwondingen, haat of woede ten opzichte van een of meerdere personen.

Art. 23bis: alleen of in groep, in de perimeter aanzetten tot slagen en verwondingen, haat of woede ten opzichte van een of meerdere personen.

Art. 23bis, 2de lid: alleen of in groep, op het grondgebied van België, aanzetten tot slagen en verwondingen, haat of woede ten opzichte van een of meerdere personen. Met de wetswijziging is het mogelijk geworden dat er, naast de groepsincidenten, ook individuele incidenten worden geverbaliseerd op het volledige grondgebied van België.

Art. 23ter: binnenbrengen, pogen binnenbrengen, bezit of gebruik van pyrotechnische voorwerpen in het stadion of in de perimeter. Het verbod werd dus uitgebreid naar de perimeter. Dit wil ook zeggen dat corteo's met vuurwerk niet toegestaan zijn.

Art. 23ter, 2de lid: gebruik pyrotechnische middelen op het grondgebied van België. Het gebruik van pyrotechnische voorwerpen bij supportersverplaatsingen, bijvoorbeeld op parkings langs autosnelwegen (gevaar in de buurt van tankstations,...) valt nu eveneens onder het toepassingsgebied van de voetbalwet.

Met betrekking tot artikel 23ter werd ook nog een 3de lid toegevoegd aan de voetbalwet:

“Voorafgaande bepalingen zijn niet van toepassing op de organisator, die na positief advies van de hulpdiensten en de bestuurlijke en politieke overheden of diensten, gebruik maakt van pyrotechnische voorwerpen bedoeld om licht, rook of lawaai te produceren naar aanleiding van een voetbalwedstrijd.”

Met deze laatste toevoeging wordt het clubs toegestaan om in het kader van georganiseerde sfeeracties, buiten de tribunes, gebruik te maken van professionele firma's gespecialiseerd in het gebruik van pyrotechnische voorwerpen. Bijvoorbeeld om de opening van een nieuwe tribune te vieren, een kampioenschap te vieren of bij de start van een wedstrijd. Doordat clubs hiervoor een beroep doen op professionele bedrijven die hierin gespecialiseerd zijn, is het veiligheidsrisico niet te vergelijken met het private gebruik van pyrotechnisch materiaal door supporters in de tribune van een stadion. Het is te benadrukken dat dit steeds dient te

gebeuren in overleg en met akkoord van de lokale veiligheidsdiensten. Afspraken die in dit kader worden gemaakt, worden tevens schriftelijk opgenomen in (een addendum aan) de veiligheidsovereenkomst zoals bedoeld in artikel 5 van de voetbalwet.

Er dient tevens te worden benadrukt dat het gebruik van pyrotechnische voorwerpen door supporters niet wordt toegestaan.

Art. 24ter Wanneer een administratief stadionverbod van twee jaar of meer wordt opgelegd, voorziet de wet in de mogelijkheid om aan de overtreder tevens een administratief verbod om het grondgebied te verlaten op te leggen. Het verbod geldt voor een land waar een voetbalwedstrijd wordt gespeeld waaraan een club van een Belgische nationale afdeling deelneemt, waaraan de Belgische nationale ploeg deelneemt, of voor een Wereldkampioenschap of Europees kampioenschap voetbal. Dat voor een duur die gelijk is aan deze van het administratief stadionverbod. De Voetbalcel bepaalt voor welke club of clubs of voor welk kampioenschap het administratief verbod om het grondgebied te verlaten van toepassing is.

Alvorens deze bepaling in de praktijk kan worden toegepast dienen nog de nodige wettelijke uitvoeringsinitiatieven te worden ontwikkeld. Een concrete en toepasbare invulling van het verbod om het grondgebied te verlaten is nog niet voor de korte termijn voorzien.

Titel IV. Het opleggen van officiële waarschuwingen en effectieve sancties

- Sancties:

Met het oog op de korte verjaringstermijn van de administratieve procedure bepaalt de voetbalwet voortaan dat het origineel van het proces-verbaal binnen drie maanden, te rekenen vanaf de vaststelling van de feiten, moet worden gestuurd aan de Voetbalcel.

Er dient indachtig te worden gehouden dat deze termijn door de supporters en/of hun raadsman nauwgelet in de gaten zal gehouden worden. Ingeval van overschrijden van deze termijn zal dit ongetwijfeld worden opgeworpen in de (beroeps) procedure.

Aan de persoon die een overtreding begaat die vastgesteld wordt in een proces-verbaal van de politie kan een administratieve geldboete van 250 € tot 5.000 € en/of een stadion- of perimenterverbod van drie maanden tot vijf jaar worden opgelegd. De beslissing, die binnen de zes maanden na de feiten moet worden genomen, wordt met redenen omkleed.

Overeenkomstig artikel 24 §3 dient te worden opgemerkt dat wanneer een administratieve geldboete niet integraal werd betaald binnen de voorziene termijn, het administratief stadionverbod kan worden verlengd tot deze betaald werd en dit met een maximum van 5 jaar.

- Waarschuwingen:

Voor zover de persoon over geen enkel antecedent beschikt voor feiten in het kader van de voetbalwet, kan een sanctie voortaan door een waarschuwing worden vervangen. Deze mogelijkheid wordt eveneens toegekend aan de politieambtenaar die een “officiële politionele waarschuwing” kan geven.

Het is sinds jaar en dag een politiek van de Voetbalcel geweest om bij de partners aan te dringen op een uniforme en strikte verbaliseringspolitiek. Dit heeft zeker zijn vruchten afgeworpen voor de veiligheid en het bevorderen van een positieve sfeer in de voetbalstadions. Met de wetwijziging van 3 juni 2018 wordt het begrip waarschuwing officieel ingevoerd. Het betreft een tweeledig systeem, in die zin dat de Voetbalcel een waarschuwing kan opleggen na het doorlopen van de welgekende administratieve procedure, de “waarschuwing opgelegd door de Voetbalcel”, maar dat daarnaast voortaan ook de politiediensten zelf een “officiële politionele waarschuwing” kunnen opleggen.

Wat betreft het opleggen van “waarschuwingen door de Voetbalcel” en de wijze waarop de betreffende gegevens worden bewaard en vooral ter kennis gebracht aan de partners, zal in de praktijk weinig veranderen voor de betrokken partners. Beslissingen lastens supporters worden ter kennis gebracht aan de betrokken politiezone en worden algemeen ter beschikking gesteld via de diensten van de federale politie, DAO Sport en via de KBVB. Ook de maatregel van de opgelegde waarschuwingen zal via deze zelfde kanalen ter beschikking worden gesteld.

Op te merken is dat de Voetbalcel in principe slechts een waarschuwing kan opleggen voor lichte feiten zover de betrokkene op het ogenblik van de feiten over geen enkele antecedent

beschikt op het moment van de feiten. Een officiële politionele waarschuwing wordt in het kader van een procedure voetbalwet bij de Voetbalcel niet als een antecedent beschouwd.

De beperking dat er geen antecedent mag bestaan, wordt door de wetgever daarentegen niet expliciet aan de politiediensten opgelegd. Desalniettemin, wanneer de politiediensten andere principes zouden hanteren, zouden deze aanleiding kunnen geven tot een territoriaal ongelijke behandelingen en tot rechtsonzekerheid kunnen leiden. Er wordt dus op aangedrongen dat ook politiediensten niet meer dan één enkele officiële politionele waarschuwing opleggen aan een overtreder.

In die context is het te benadrukken dat de Voetbalcel ook voor wat betreft de lichte overtredingen, dewelke in aanmerking kunnen komen voor het opleggen van een waarschuwing, beschikbaar is om deze afhandeling op zich te nemen middels de gebruikelijke administratieve weg. Concreet betekent het dat alle sanctie of waarschuwingswaardige inbreuken middels proces-verbaal voetbalwet worden overgemaakt aan de Voetbalcel voor behandeling en beoordeling. Deze praktijk biedt de beste garanties op een uniforme aanpak bij de beoordeling van feiten en het opleggen van sancties en waarschuwingen.

Enkele typevoorbeelden van feiten die in aanmerkingen kunnen komen voor een waarschuwing zijn bijvoorbeeld feiten waarbij in een vlaag van euforie n.a.v. een doelpunt, wordt gegooid met een lege of bijna lege drankbeker of de omheining kortstondig wordt beklommen. Bijvoorbeeld ook provocatieve gedragingen met een geïsoleerd en kortstondig karakter, zoals een “middenvinger” (zondermeer) dat kan zijn, kunnen eveneens in aanmerking komen. Bij de te maken inschattingen zal er echter steeds in het bijzonder indachtig dienen te worden gehouden of de openbare orde al dan niet verstoord werd, er een reëel risico toe bestond, er recidive zijn of er schade werd veroorzaakt. Werd daar niet aan voldaan, dan begeven we ons in principe buiten de scope van het principe van de waarschuwingen. Feiten met fysieke agressie alsook gebruik en bezit van pyrotechniek in het stadion, neemt de Voetbalcel niet in aanmerking nemen voor een waarschuwing.

Het spreekt voor zicht dat ook de politiediensten zelf nog waarschuwingen (“de officiële politionele waarschuwing”) kunnen opleggen. Betreft deze waarschuwing opgelegd door de politie, heeft de wetgever geen procedure voorzien. Artikel 25/1 van de wet stelt: “De politieambtenaar kan een officiële waarschuwing geven voor de feiten bedoeld in artikel 20 tot 23ter. Deze waarschuwing vermeldt welke feiten aan de betrokkene ten laste worden gelegd. Er wordt in het belang van een uniform beleid verzocht om ook dan met bovengenoemde indicatieve criteria rekening te willen houden.

Daar waar in het verleden door sommige politiediensten soms officieuze, vaak mondelinge, waarschuwingen werden gegeven, dient iets dergelijks voortaan officieel te worden gemaakt. Iedere waarschuwing dient te worden omschreven en er is sterk op aan te dringen dat diegene die de waarschuwing oplegt deze ook per direct registreert in een centraal bestand. Andere politiediensten dienen immers op hun beurt op ieder ogenblik eenvoudig te kunnen achterhalen of er tot op de dag van consultatie reeds eerder een waarschuwing werd opgelegd aan de betrokkene. Indien niet, dan dreigt een situatie waar één en dezelfde persoon meerdere waarschuwingen krijgt doordat de verscheidene politiediensten niet van elkaars waarschuwingen op de hoogte zijn. Momenteel zullen deze waarschuwingen worden gecentraliseerd in de Algemene Centrale Gegevensbank (ANG) via de tool BePad. Deze gegevens van bestuurlijke politie zijn raadpleegbaar voor alle politiezones. Naar de toekomst toe kunnen nog andere en/of bijkomstige regelingen worden uitgewerkt. U wordt daar desgevallend van op de hoogte gehouden.

Met vragen en opmerkingen omtrent de toepassing van de voetbalwet kan u terecht bij de Voetbalcel binnen de Algemene Directie Veiligheid en Preventie, ondermeer via het algemene e-mailadres cellfoot@ibz.fgov.be

Met de meeste hoogachting,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Pieter DE CREM', written in a cursive style.

Pieter DE CREM
Minister van Veiligheid en
Binnenlandse Zaken

Bijlage:

- Wet van 3 juni 2018 tot wijziging van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden.
- Uittreksel kruispuntbank wetgeving www.ejustice.fgov.be met tekstbijwerking tot 18 juni 2018 van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden.

